

Тики і синдром Туретта: важливі факти для пацієнтів

Що таке тики?

Тики – це мимовільні рухи, які пацієнти не завжди можуть контролювати. При цьому захворюванні людина відчуває бажання або необхідність зробити рух для отримання відчуття полегшення після здійсненого руху. Тики іноді можуть швидко спонтанно припинятися.

Тики можуть бути:

- Несподівані та швидкі
- Серійні (багаторазово повторювані) та стереотипні (тип руху один і той же)
- Нецілеспрямовані або неритмічні
- Прості або складні

Прості тики з'являються раптово і зазвичай тривають протягом декількох тижнів або місяців. Найбільш поширеними є прості моторні тики – кліпання повіками, піднімання брів, знизування плечима, повертання або пошмикування голови і шиї. Прості вокальні тики включають в себе: покашлювання, кашель, чмихання і позіхання.

Комплексні моторні тики включають в себе більш цілеспрямовані рухи – гримасування, постукування, хода за певною схемою або по колу, стрибки, удари ногами або кулаком. Складні вокальні тики включають в себе викрикування різних звуків; повторювання складів, окремих слів або фраз (ехолалія); рідко – виголошення непристойних слів або фраз (копролалія).

Що таке синдром Туретта?

Синдром Туретта (СТ), також відомий як синдром Жилия де ля Туретта, це розлад, який зазвичай починається у віці від чотирьох до шести років і є найважчим у віці від 10 до 12 років. Як правило, тики повинні починатися у віці до 18 років. СТ набагато частіше зустрічається у хлопчиків, ніж у дівчаток. Пацієнти з СТ мають моторні і вокальні тики, як прості так і складні, що тривають більше одного року. Можуть виникати поведінкові проблеми, які включають тривогу і obsесивно-компульсивий стани.

Причини тиків і СТ?

Причина тиків і СТ залишається невідомою. тики і СТ часто є спадковими, тобто передаються від одного покоління до іншого.

Чи всі тики є синдромом Туретта?

Не всі люди з тиками мають СТ. Діагноз СТ вимагає наявності більш ніж одного типу тиків, в тому числі вокального, впродовж більш ніж одного року. В той час, як тики є досить розповсюдженими (кожна п'ята дитина має тик в певний момент життя), СТ зустрічається набагато рідше.

Чи є лікування?

Не завжди потрібно лікувати тики. Це залежить від того як вони чи СТ впливають на пацієнтів, на їх соціальний чи емоційний стан. У випадку, коли тики не викликають стресу та не мають негативного впливу на повсякденне життя пацієнта, потрібна лише підтримка і заспокоєння. Дуже важливо пояснити людям, які спілкуються з пацієнтом, суть цього захворювання і тим самим зменшити соціальну стигматизацію хворих. Це можуть робити лікарі, психологи і соціальні працівники. Щоб розуміти діагноз і не викликати у дитини почуття неповноцінності, члени сім'ї та вчителі повинні знати, що тики є рухами мимовільними, тобто виникають проти волі людини.

Пацієнти повинні обговорити лікування з лікарем, якщо їх тики:

- викликають значний стрес.
- негативно впливають на повсякденне життя або поведінку в школі.
- є причиною соціальної ізоляції дитини, знущання над нею або виникнення депресії.

Комплексне поведінкове втручання для тиків (КПВТ) є одним з методів лікування, яке використовують для терапії СТ. Основна увага КПВТ приділяється інформаційній підготовці та розвитку конкуруючої відповіді на вимушені позиви тиків.

Якщо тільки одна поведінкова терапія не є успішною, то деякі ліки можуть бути корисними. Але медикаментозне лікування може викликати небажані побічні ефекти, тому пацієнти повинні знаходитися в тісному контакті з лікарем. Препарати включають в себе: клофелін і гуанфацин, клоназепам або інші ліки проти тривоги (особливо, якщо у пацієнта є занепокоєння) і антипсихотичні агенти (також можливі побічні ефекти повинні бути усвідомлені пацієнтом). Крім того, пацієнтам, які не реагують на ліки, може бути запропоновано хірургічне втручання у вигляді глибокої стимуляції мозку.

Тики і синдром Туретта: важливі факти для пацієнтів

Чому синдром Туретта відноситься до психоневрологічних розладів?

Нервово-психічні розлади є неврологічними порушеннями що призводять порушення поведінки. Більш ніж 50% пацієнтів з СТ мають поведінкові симптоми, наприклад, синдром дефіциту уваги та гіперактивності і obsесивно-компульсивний розлад. У пацієнтів також можуть бути депресія, імпульсивна поведінка, розлади особистості, навмисні самоушкодження і порушення сну. Ці стани лікуються, тому необхідно звернутись до лікаря.

Що можна очікувати пацієнтам, які мають тики або СТ?

Тики мають часто тимчасовий характер. тики і СТ, як правило, зменшуються з віком і, в багатьох випадках, повністю зникають у дорослому житті.